

Proloog

Het begon met een storm. Of nee, eigenlijk begon het met het gejangk van Beest, midden in de nacht. Alsof hij het al aanvoelde. Dat er iets weg was. Dat de wereld even uit evenwicht was. Kort erna rukte een woeste wind aan de luiken van de huizen. Ramen rammelden. Pannen vlogen van de daken. De hele stad zette zich schrap. Zo hard had het hier nog nooit gewaaid...

1

‘Hoezo ondergelopen? Heb je potdomme geen zakken voor de deur gezet?’

Kat werd wakker van Pa’s geschreeuw. Tot zover niks bijzonders. En toch voelde ze zich anders. Ze keek om zich heen. Het kleine tafeltje. De rieten stoel. De deur op een kier. Alles nog op de goede plek. Buiten klonk een blaf. Kat glimlachte. Beest. Dan kon er niks van waarde weg zijn. Ze rekte zich uit en schudde het vreemde gevoel van zich af. Het gedonder beneden ging gewoon door.

‘Jij gaat hiervoor boeten, snertlap. Water in de kelder. Water in de keuken. En waarom waren de luiken niet dicht? Potdomme!’

Kat sloop de trap af, de keuken in. Daar stond Pol, Pa’s knecht. Zijn grote schouders hingen nog verder naar voren dan normaal.

‘Het was een zomerstorm,’ sputterde hij. ‘Grotere krachten. Kan geen mens iets tegen doen.’

Storm? Kat keek verbaasd naar buiten. Daar stond niks meer op de goede plek. Een boom op de weg, een wiel bij de deur, een hek in de struiken en een muts in een boom. Alsof een reus voor de grap met een lepel in de wereld had geroerd. ‘Wanneer is dit gebeurd?’ vroeg ze. ‘En waar is Ma?’

Haar vader luisterde niet. Sommige dingen veranderen nooit. Hoe hard het ook gewaaid heeft.

Kat greep een snee brood en een stuk worst en glipte de steeg achter het huis in. Daar was iemand wél blij om haar te zien. Beest drukte zijn neus tegen Kats hand, kwispelde zijn staart er bijna af en jankte van geluk. Kat sloeg haar armen om hem heen. 'Beessie,' fluisterde ze. 'Ben je geschrokken van de storm? Wat ben je nat! Hier, worst!' Dicht tegen elkaar aan aten ze hun ontbijt.

Zo deden ze dat nu al drie jaar. Kat kon zich niet meer voorstellen dat er dagen waren geweest zonder Beest. Dat ze hem had gevonden, of hij haar, was verreweg het allerallermooiste wat ooit in haar leven was gebeurd. Het was tijdens een van haar zwerftochten door de stad. Van het ene op het andere moment had Kat gevoeld dat ze niet meer alleen was. Iets volgde haar. Als een schaduw. Maar als ze zich omdraaide, zag ze niks. Kat werd er kriegel van. Ze sloeg een straatje in, rende een trapje op, maakte een scherpe bocht naar links en liep naar de haven. Zo. Weg schaduw. Achter haar werd geschreeuwd. Ha, dacht Kat, een knokpartijtje! Nieuwsgierig liep ze op het lawaai af. Bij de kade stond een man te vloeken. Kat kende hem wel. Het was de havenmeester. In zijn enorme, vierkante handen hield hij het kleinste hondje dat Kat ooit had gezien. 'Gore dekwabber,' mopperde de havenmeester. En nog voordat het zwarte bolletje 'waf!' of 'hap!' kon zeggen, smiet hij hem in een juten zak.

De ogen van de havenmeester gleden de kade af, op zoek naar een steen. Kat verstopte zich achter een schuit en voelde hoe haar hoofd bijna ontplofte. Ze wist precies hoe dit verhaal zou aflopen. De steen zou bij het hondje in de zak gaan. De zak zou dichtgebonden worden met een touw. En dan zou het hele zootje in het zwarte water verdwijnen en nooit meer bovenkomen. Zo ging dat met zwerfhonden.

Kat aarzelde. Ze wilde tevoorschijn springen. Roepen dat het gemeen was. De zak uit zijn handen grissen. Maar ze wist ook precies hoe dát verhaal zou aflopen. De havenmeester zou keihard lachen en haar als een vervelende vlieg wegwuiven. Zo ging dat met kleine meisjes.

En dus besloot Kat te wachten met haar ogen dicht. Er klonk een plof (de steen), geritsel (het touw) en een plons (het zwarte water). Zodra ze de havenmeester hoorde weglopen, schoot Kat uit haar schuilplaats. Bij de kade liet ze zich languit op haar buik vallen en zag nog net dat het laatste stukje zak kopje-onder ging. Razendsnel stak ze haar arm het water in. Hebbes! Ze hees de druipende zak op de kant en haalde het kletsnatte hondje eruit. Hij kwispelde en kroop bibberend onder haar trui. ‘Jij was het, hè,’ zei ze. ‘Jij liep de hele tijd achter me aan! Waarom?’ Ze voelde hoe het smerige havenwater over haar blote buik liep. Het stonk. Kat moest hardop lachen. ‘Gore dekwabber! Daar had hij wel een beetje gelijk in.’ Het hondje rilde en kroop nóg dichterbij tegen Kat aan. ‘Wat moet ik nou met jou?’

Toen Kat rond de schemering naar huis moest om te eten, sjouwde het natte stinkhondje de hele weg achter haar aan. In een donkere hoek van de steeg achter haar huis maakte Kat van oude dekens een warm nest. Het zwabbertje rolde zich meteen op en viel in slaap. ‘Vanaf vandaag heet je Beest,’ fluisterde Kat in zijn oor. ‘Mijn Beest. Als je morgen wakker wordt, loop je dus niet weg. Je wacht op mij. Want we gaan samen ontbijten. Begrepen?’

Sindsdien was er geen dag voorbijgegaan zonder gedeeld ontbijt.

‘Was-ie lekker, de worst?’ mompelde Kat, terwijl ze haar laatste stukje brood doorslikte. Ze stond op om de door elkaar geklutste stad te gaan verkennen. Net op dat moment klonk er hard gebons op de voordeur. Haar vader

stopte met tieren en deed open. Vanuit haar hoek in de steeg kon Kat niet alles horen, maar een paar woorden waaiden haar kant op. ‘Broer’ hoorde ze. En: ‘vannacht’, ‘te laat’, ‘opgehaald’. Er liep een rilling over haar rug. Dit had duidelijk niet met haar vaders werk te maken. Het ging niet over de huizen die hij kocht en verkocht. En ook niet over de storm die veel van die huizen beschadigd had. Haar vader vloekte niet. Hij schold niemand uit. Die zwerftocht kon wel even wachten, besloot Kat. ‘Blijf hier,’ zei ze streng tegen Beest, die teleurgesteld terugkeek. ‘Straks,’ beloofde ze snel. En ze liep naar binnen. Ma zat in de keuken, haar haren in de war. ‘Weet jij wie er...?’ begon Kat.

‘Ook goedemorgen,’ snauwde haar moeder. ‘Waar kom jij vandaan? Zat je weer bij dat vieze beest? Wanneer word je eindelijk eens...?’ Ma kon haar zin niet afmaken. Dat was ook niet nodig, Kat had hem al duizend keer gehoord.

Pa stapte de keuken in. ‘Roemer,’ zei hij verbaasd. ‘Hij is dood. Zijn hart. De dokter is gekomen, maar die was te laat.’

Ma zuchtte alleen maar. ‘Ook dat nog. En de huizen? Veel stormschade?’

2

De volgende dag stonden er twee magere heren in inktzwarte jassen voor de deur. Hun mondhoeken stonden al zo lang naar beneden dat het leek alsof ze in de verdrietstand waren vastgegroeid. Aan de keukentafel regelden ze de begrafenis met Kats vader. Niet te groot. Niet te duur. Zo snel mogelijk. Kat werd op pad gestuurd naar het huis van oom Roemer. ‘Haal zijn netste pak. Doe je ook eens wat nuttigs,’ zei haar moeder.

Het was een heel eind lopen, maar Kat vond het niet erg. Het Houten Nest was verreweg de opwindendste plek die ze kende. Bovendien sjokte Beest naast haar. Hadden ze alle tijd om de vreemde gebeurtenissen van deze week te bespreken. ‘Ik begrijp het niet,’ begon Kat. ‘Heb je een broer, zie je hem nooit. Gaat-ie dood, laat je geen traan. Als ik een broer had...’

Beest blafte.

‘Je snapt het,’ zei Kat knikkend.

Als Beest er niet was geweest, had ze zich het eenzaamste kind op aarde gevoeld. Haar vader maakte er geen geheim van dat hij liever een zoon had gehad. Haar moeder had graag een dochter gewild. Een Katherina. Geen wilde Kat, die in haar eentje door de stad zwierf. Broers of zussen had ze niet.

‘Drie keer maar, Beest,’ ging Kat verder. ‘We zijn er maar drie keer geweest. En al die keren voelde het zó raar. Pa werd zenuwachtig van het Houten Nest. Of van oom Roemer.’ Ze was even stil. ‘Ik vind het wel erg. Dat hij dood is, bedoel ik. Ik heb hem maar een paar keer gezien, maar het was alsof...’

‘Waf.’

Kat knikte. ‘Precies. Je snapt het.’

Het Houten Nest was niks veranderd. Het stond nog even verdwaald en eigenwijs aan de allerbuitenste buitenrand van de stad. Het was een wonder dat het nog nooit in brand was gevlogen. De veranda, de muren, het scheve dak – alles was van hout. Hier en daar hing een plank los. De storm had een paar ramen opengetrokken. Ze rammelden in de wind. Alsof het huis stond te klap-pertanden.

Kat durfde niet meteen naar binnen te gaan. Het voelde opeens heel onbeleefd om niet te kloppen. En stel je voor dat oom Roemer daar nog lag...

‘Stel je niet aan,’ zei ze tegen zichzelf. De zwarte heren hadden duidelijk gezegd dat hij was opgehaald. Zachtjes duwde ze tegen de deur. Beest stond vlak achter haar, met zijn staart tussen zijn poten.

‘Goedemiddag,’ zei Kat, toen ze het rijtje ridderharnassen in de hal zag staan. Ze maakte een klein buiginkje. ‘Lang niet gezien.’

Beest jankte.

‘Ze zijn niet echt, suffie,’ fluisterde Kat. ‘Oom Roemer verzamelde ze. Net als deze hier.’ Ze liep verder en aaide een paar gebarsten Griekse goden van marmer. ‘Beelden,’ zei ze geruststellend tegen Beest. ‘Ook niet echt.’

In de woonkamer hingen zwaarden en speren aan de muur. Een kast vol zware boeken helde zo ver voorover dat hij bijna omviel. Op een ronde tafel stonden een aap

(‘Opgezet,’ zei Kat snel), een skelet van een vos en een heleboel kleurige vogels. Ze trok een laatje open: rijen oude munten. Nog een laatje: haaiantanden. Nog eentje dan: edelstenen. Ze streek met haar vingers over hun gladde oppervlak en zuchtte van geluk. Het voelde alsof ze na sluitingstijd in haar eentje door een volgestouwd museum dwaalde en overal aan mocht komen.

Beest duwde zijn neus tegen haar hand. ‘Jaja,’ zei Kat, ‘het pak.’ Ze rukte zich met moeite los van de edelstenen en weerstond de verleiding om nóg meer laatjes open te trekken. ‘Waar bewaarde hij zijn kleren?’ Ze opende een deur. Japanse waaiers, schilderijen, zonnewijzers. ‘Hier niet.’ In een andere kamer stonden tikkende uurwerken, miniatuurzeilschepen en een enorme drukpers.

Naar boven dan maar? Kat aarzelde even. Daar was ze nog nooit geweest. De traptreden kreunden luid bij elke stap die ze zette. ‘Ssst!’ siste ze tegen het hout. Beest sloop zachtjes achter haar aan.

Boven ontdekte ze iets wat op een slaapkamer leek. Net als in alle andere kamers stond het er propvol spullen. Maar in één muur zat een bedstee. De dekens lagen in een slordige hoop op het matras. Alsof oom Roemer er net uit was gestapt. Naast de bedstee stond een dichte kast. Kat sjoerde eraan en de deur sprong open. De binnenkant van de kast zag eruit als de stad na de storm: in de war. Kousen, broeken, losse knopen, truien, een kreukelig overhemd. Kat kreeg het er warm van. ‘Niet! Jouw! Zaken!’ leek de kluwen kleren naar haar te roepen. Snel griste ze alles wat er enigszins keurig uitzag van de planken en propde het in de grote mand die Ma haar had meegegeven. ‘Sorry,’ fluisterde ze. ‘Sorry, sorry, sorry...’

Nog héél even hier kijken, dacht Kat toen ze weer beneden was. Als ze voor het donker thuis wilde zijn, moest ze flink doorlopen. Maar het leek alsof alle schatten in het

huis van oom Roemer haar naam riepen. ‘Kat! Kom hier! Kat! Kijk mij! Kat! Voel dit! Kat!’

Ze deed nog één deur open en zag een rommelig bureau. Even was ze teleurgesteld. Weinig wonderbaarlijks hier. Zou het zijn werkkamer zijn geweest? Ze liep naar binnen en trok een bureaula open. Daar lag alleen een kiezel. Saai, dacht ze. Geen schitter, geen glim. Toch pakte ze hem op. Hij paste héél precies in haar hand. Alsof iemand hem op maat had gemaakt.

Kat sloot haar vingers om de kiezel. Ze schrok. Een knetterend gevoel schoot door haar lijf. Heel even maar. Snel opende ze haar hand. De kiezel zag er onschuldig uit. Net zo saai als eerst. Beest stond al bij de deur. ‘Ik kom,’ zei ze. Ze liet de kiezel in haar zak glijden en wandelde naar buiten.

Toen ze het pad af liepen, klapperde er een deur. Raar. De wind was allang gaan liggen. Kat draaide zich met een ruk om. De deur van de schuur bewoog zachtjes heen en weer. Ze verstarde. Daar was ze helemaal niet geweest. ‘Hallo!’ riep ze. ‘Wie is daar?’ Achter de schuur klonken voetstappen. Snel, sneller, snelst. Kat aarzelde geen seconde en sprintte eropaf. Te laat. In de verte zag ze een figuur over het hek springen en het bos in verdwijnen.

‘Hé!’ schreeuwde Kat. ‘Wat moet je? Kom hier!’ Kwaad schopte ze tegen de schuurdeur. Ze had er een hekel aan als iemand sneller was dan zij. En ze hield al helemáál niet van raadsels die ze net niet kon oplossen. ‘Ren maar weg, schijtluis!’ riep ze in de richting van het bos. ‘Ik krijg jou nog wel.’ Nijdig stampte ze naar huis.

3

‘Blijf,’ zei Kat. ‘Vanmiddag terug.’ Ze gaf Beest een extra aai en voegde zich bij de mensen die bij de voordeur stonden. Het was geen gezellig clubje dat oom Roemer naar zijn graf bracht. Pa, Ma, Kat en de twee inktzwarte heren. ‘Had hij geen vrienden dan?’ had Kat gevraagd.

‘Die nemen zelf maar afscheid als ze dat willen,’ zei Ma.

‘En de mensen met wie hij werkte, in het ziekenhuis?’

‘Grote begrafenissen zijn dure begrafenissen.’

‘Maar oom Roemer had toch genoeg...?’

‘Waffel dicht,’ klonk het antwoord. Blijkbaar waren lange begrafenissen óók dure begrafenissen. In een halfuur was het gepiept. Kist erin, aarde erover, kruisje erop, klaar. Niemand zei een woord. Behalve Kat. Die hield een kleine toespraak in haar eigen hoofd.

Lieve oom Roemer,

Kun je iemand missen die je bijna nooit zag? Ik denk van wel. Want het voelt alsof ik u mis. Maar wie was u eigenlijk? Ik denk dat u heel aardig was. Dat zag ik aan uw ogen. Ik denk dat uw hoofd vol zat met grapjes en gekke plannen. Het is raar dat u mijn vaders broer bent. Heel raar. In zijn hoofd zitten nooit

grapjes of gekke plannen. Wel geldhonger. En bakstenen. Niks aan. Jammer hoor, dat u dood bent. Ik hoop dat u op een leuke plek terecht bent gekomen. Nou eh... dag.

Het groepje liep van de begraafplaats naar huis. Zwart en zwijgend. Niemand keek ook maar één keer achterom. Alsof dat kleine laagje aarde op de kist de herinnering aan oom Roemer voorgoed had verstopt. Uitgegumd, verdwenen, foetsie. Bij de voordeur stond een stijve meneer die zich voorstelde als notaris Grim. In de keuken begonnen de volwassenen aan een Gesprek-Dat-Niet-Voor-Kleine-Oortjes-Bestemd-Was. Oftewel: Kat kon de steeg in. Dat deed ze. Eventjes dan.

Zodra de grote mensen druk waren met hun Gesprek, sloop ze terug naar de deur. Daar bleef ze staan en zette haar Kleine Oortjes wagenwijd open.

‘Het huis ook?’ hoorde ze haar vader op fluisterton vragen.

‘Alles,’ antwoordde notaris Grim. ‘De harnassen, de beelden, de munten, de vazen, de boeken...’

‘Hebben we niks aan!’ Dat was Ma. ‘Smerige troep, het staat alleen maar in de weg.’

‘De veilingmeester komt volgende week kijken,’ zei Kats vader sussend. ‘Je zult verrast zijn hoeveel die rommel ons gaat opleveren.’

Kat kon zijn hebberigheid dwars door de deur zien druipen.

‘Dit zijn de papieren, meneer,’ zei meneer Grim. Op fluisterton ging hij verder: ‘Als u hier tekent, is het pand en alles wat erin staat van u. Weet u al wanneer u verhuist?’

‘Verhuizen?’ zei Ma snibbig. ‘Ik ga nergens heen. U denkt toch niet dat ik in dat tochtige krot ga wonen?’

‘Ik moet het u helaas wel aanraden, mevrouw,’ zei me-

neer Grim. 'Als het pand te lang leegstaat, loopt u de kans dat het verkeerd volk trekt. Het ligt dicht bij de Poel... Hebt u een hond?'

'Het kind heeft een hond,' antwoordde Pa.

'Maar die komt er hier niet in,' zei Ma snel. 'Dat vieze beest slaapt in de steeg en sjokt de godganse dag achter haar aan.'

'Ik zou het dier meenemen naar daar,' zei de notaris. 'Veel veiliger. U zit daar toch ver van de bewoonde...'

'Dat beslissen we zelf wel,' snauwde Ma. 'We tekenen die papieren en verder hebben we uw raad niet nodig.'

In een paar tellen stond de notaris buiten.

Kat glipte de steeg in. Ze liet zich op de grond zakken. In haar hoofd struikelde de ene vraag over de andere. Kregen Pa en Ma alles van oom Roemer? Had hij dat echt gewild? Waren zijn schatten geld waard? Wilden Pa en Ma ze verkopen? Gingen ze verhuizen? Beest legde zijn zware kop op haar schouder. Dat hielp.

'Ik snap er niks van, Beest,' verzuchtte Kat. 'Misschien zijn mijn oren echt nog te klein.' Ze schudde haar hoofd. 'Of misschien kloppen de dingen die ik hoor gewoon niet.' Ze stond op en gebaarde naar Beest. 'Kom,' zei ze. 'Jij moet ook nog even dag zeggen.'

Oom Roemer had Beest maar één keer gezien. Het was tijdens een van de zeldzame bezoeken aan het Houten Nest. Natuurlijk mocht hij niet mee van Pa en Ma. Te goor, te opdringerig, te veel kwijl. Maar daar trok Beest zich weinig van aan. Hij liep gewoon in Kats voetsporen. De stenen die Ma zijn kant op gooide, ontweek hij handig. Het kwaai *ksssjt*-geroep van Pa ging het ene hondenoor in, het andere hondenoor uit. Bij het Houten Nest bleef hij netjes bij het hek staan, terwijl Kat, Pa en Ma al naar de voordeur liepen. Alsof hij wachtte op een officiële uitnodiging. En die kwam. Want zodra oom Roe-

mer de zwarte zwabber zag staan, spreidde hij zijn armen wagenwijd open.

‘Een hond! Wat leuk Kat, dat wist ik niet!’

‘Wij ook n...’ begon Ma. Maar ze kreeg een por van Pa. Die was, zoals de enkele keren dat hij bij oom Roemer was, zijn zenuwachtige zelf.

Het kon Kat allemaal niet schelen. Voor het eerst was er iemand die net als zij zag wat voor geweldig wezen die vieze stinkhond eigenlijk was. Beest had het ook door. Vrolijk kwispelend rende hij op oom Roemer af en liet zich uitgebreid aaien.

‘Hier hebben we hem begraven,’ fluisterde Kat, terwijl ze met Beest achter zich aan de begraafplaats op liep.

Plotseling stond ze stil. Beest botste tegen haar kuit en keek verbaasd omhoog. Kat legde een vinger tegen haar lippen. Nu hoorde Beest het ook. Er waaide zachte muziek over het pad. Getokkel van een gitaar.

Even later hoorde Kat iemand zingen. De woorden kon ze niet verstaan, maar de klanken wel. Die waren zo ontzettend droevig dat ze haar keel voelde dichtknijpen. Heel zachtjes liep ze in de richting van de muziek. Beest sloop mee. Boven op het verse graf van oom Roemer zat een man in kleermakerszit. In zijn schoot had hij een gitaar vast. Zijn ogen waren dicht. Nu kon Kat de woorden wel verstaan.

‘Jij stroomt nog steeds in mij... Je bent zo ver en heel dichtbij...’

Bij de begrafenis had Kat niet zoveel gevoeld, maar nu rolden de tranen opeens over haar wangen. Geïrriteerd veegde ze met haar mouw langs haar neus. Haar andere hand gleed als vanzelf in haar zak. Daar voelde ze iets warm. De kiezel. Hij gloeide! Kat sloot haar vingers eromheen en weer bliksemde het binnen in haar. Snel liet ze hem weer los. Toen jankte Beest. Héél hard en héél

vals. De man stopte met spelen en keek geschrokken om zich heen.

‘Wegwezen,’ fluisterde Kat. Ze trok Beest tussen de struiken door, de begraafplaats af. ‘Noem je dat een waardig afscheid?’ mopperde ze toen ze even later samen door de straten zwierven.

Beest keek haar treurig aan en Kat had meteen spijt van haar gebrom. ‘Kom hier,’ zei ze en ze sloeg haar armen om Beest heen. Die jankte nog een paar keer zacht in haar jas. ‘Verdrietig, hè,’ zei Kat. ‘En mooi tegelijk. Die man mist oom Roemer wél. Wie zou hij zijn?’